

Església de la Mare de Déu del Remei

Caldes de Montbui

Ubicació

Comarca: Vallès Oriental
Lloc/Adreça: Passeig del Remei, s/n
Emplaçament Sortida del poble, en direcció a Sant Feliu de Codines, a l'antic camí de Vic
Alçada: 227

Coordenades:

Latitud: 41.64158
Longitud: 2.16257
UTM Est (X): 430258
UTM Nord (Y): 4610321

Classificació

Número de fitxa 08033 - 55
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Eclecticisme Modern Renaixement Contemporani
Segle XVI-XIX
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: la reproducció de la nova imatge de la Mare de Déu prové de la casa Argullol, de Canet de Mar, l'any 1939
Protecció Legal
Observacions protecció: Pla d'Odenació Urbanística Municipal (2002)
Número inventari Sí (IPA 28477)
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Religios
Titularitat Privada
Titular: Bisbat de Barcelona

Descripció

Ermita que consta de nau, transsepte, cúpula i l'absis. La coberta presenta doble vessant pel que fa a la nau, i a varies vessants per les cúpules, amb teula de ceràmica plana superposada formant un dibuix geomètric, amb varis careners, donant una forma d'arc ogival.

A la façana principal, la porta d'accés a l'edifici de culte està flanquejada per dues pilastres llises que aguanten l'entaulament. Aquest té un arquitrav dividit amb tríglifs i mètopes amb decoració escultòrica, i pel damunt, un frontó peraltat amb el timpà buit i on s'observen restes de policromia d'un to vermellós. A l'arquitrav es pot llegir la inscripció "AVE MARIA. 1548. GRACIA PLENA". El fris està decorat amb relleus geomètrics i escultòrics. La cornisa és de decoració clàssica.

Per damunt del portal, s'observa un rosetó amb vidres de colors. La façana queda coronada per un arc rebaixat que amaga la teulada de doble vessant.

A la dreta de la façana hi ha la torre del campanar, que consta de planta quadrangular, amb coberta a doble vessant i carener perpendicular a la façana principal, amb una obertura a cada costat per on es veuen les campanes.

La cantonera de la torre del campanar que dóna a la façana principal, està feta amb carreus de pedra d'esmolet. La cúpula exterior té un tambor cilíndric. Els arcs ogivals estan fets de maó. La cornisa que ressegueix el ràfec de la teulada també està decorada amb maó. La resta és de paredat mixt unit amb morter de calç.

Observacions:

(Continuació història)

Al final dels anys 1928, 1929, el mal estat de la volta de la part vella de l'ermita va fer-ne necessària la restauració. Per poder realitzar les obres es va enderrocar la façana.

Durant la dècada següent es van restaurar els retaules que decoraven l'interior del santuari. El 1930 es va restaurar el retaule de Sant Llop i Sant Ponç i el 1935 el retaule de Sant Joaquim i Santa Anna que datava de 1590. L'ermita va ser incendiada el 21 de juliol de 1936 durant la Guerra Civil i l'interior va quedar totalment destruït. Es va tapiar l'entrada i fins el mes d'abril de 1939 no es va poder començar a reconstruir. El mes de maig del 1939 es va celebrar l'entrada de la nova imatge de la Mare de Déu del Remei a l'ermita. Es va encarregar a la casa Argullol de Canet de Mar que la van fer a partir d'una estampa. El mes d'octubre s'hi celebrà el tradicional Aplec del Remei.

Les darreres obres daten del 1957, quan es va engrandir el creuer deixant-lo asimètric.

L'any 1998, per celebrar el 450è aniversari de l'ermita es realitzaren diferents reparacions que van afectar parets, sostres, teulada i campanar, retocant-ne la pintura, la decoració i la instal·lació elèctrica.

Història

Els primers documents que ens parlen de l'ermita estan datats del segle XVI, tot i que hi ha estudis que plantegen la possibilitat de l'existència d'un temple pagà anterior a l'ermita situat en el mateix indret.

L'origen de la construcció sempre ha estat envoltat de llegenda. Testimonis del segle XVII recullen la veu popular que explica com la imatge va ser col·locada en aquell punt per posar fi a les estranyes visions que la gent tenia quan passava per aquell lloc. Ja al segle XIX es diu que la imatge va ser trobada dins d'una cova propera i que posteriorment va ser traslladada a un petit oratori on ben aviat es va començar a reunir molta

gent quan la verge va començar a fer miracles. D'aquí que es pensés en la construcció d'una ermita. Però encara hi ha una altre llegenda que parla d'un bouer que va aturar-se en aquell paratge per descansar. Un dels seus bous va desenterrar la imatge de la Mare de Déu, que més endavant va ser col·locada a la capella que se li construiria expressament.

La documentació històrica senyala que l'ermita va ser construïda durant segle XVI. El 3 de juliol de 1548, el ferrer de Caldes, Joan Cassanyes va fer donació gratuïta a Nicolau Mercader d'una peça de terra al pont d'Aiguafreda per construir-hi una capella sota la invocació de Santa Maria del Remei. El veritable nom de Nicolau Mercader era Nikolaus von Merchelberg, d'origen alemany i va arribar a Caldes de Montbui amb la voluntat de convertir-se en ermità. Al principi de 1549 es va donar permís per celebrar-hi misses. Aviat algunes famílies van fer aportacions monetàries o donacions de terra per acabar de construir la capella i una casa per a l'ermità. Sovint però, els donadors van fer reserves de senyoriu i censos que més endavant van provocar certs litigis que alentiren sobretot la construcció de la casa de l'ermità.

A mitjan segle XVII es van celebrar processons fins al santuari en les quals hi van participar les parròquies de Riells, Sant Feliu de Codines, Santa Eulàlia de Ronçana, L'Ametlla i Sentmenat. En una altra ocasió, quan a Granollers es patia temps de sequera, els seus habitants van visitar col·lectivament el santuari del Remei i la capella de Santa Susanna de Caldes de Montbui. L'abril de 1691, per acabar amb les penúries que patia la vila, el Consell de Caldes de Montbui va decidir fer pregàries anant en processó amb els peus descalços fins al santuari. El Consell va imposar una multa de tres lliures a aquells que treballessin aquell dia, i la imatge de la Mare de Déu va ser traslladada a la parròquia de Santa Maria on es va realitzar un ofici. Aquesta mateixa devoció ha provocat que al llarg de la història el santuari hagi estat beneficiat de moltes donacions fetes a través de testaments.

La capella actual és el resultat d'una important reforma que es va portar a terme al final del segle XIX. El 1893 l'arquitecte Adrià Casademunt va ser l'encarregat de realitzar un estudi per engrandir la capella. La seva proposta passava per enderrocar la part posterior de l'absis ocupant el terreny que quedava lliure fins al torrent per la construcció d'un nou absis i un cambril. El pressupost de l'obra era de vint mil pessetes. Al final del mateix any el bisbat va donar el permís per començar les obres que es van acabar a finals de l'any 1900.

El 1924 es va construir el cor situat damunt de la porta d'entrada.

El 1925 es va portar a terme el projecte de Fèlix Mestres Borrell, director de l'Escola de Belles Arts de Barcelona, amb la construcció de la fornícula per a la Verge. El mateix Fèlix Mestres donant gràcies per un favor rebut de la Verge, va pintar l'any 1927 les pintures que decoraven la cúpula de l'ermita fins a l'any 1936. S'hi podia veure un grup de gent, amb el mateix pintor inclòs que es dirigia en processó a venerar la Mare de Déu del Remei.

Bibliografia

HERNÁNDEZ, J. i MONLEÓN, A.(2007). Visió històrica de Caldes de Montbui. pp 20-21. Ed. Ajuntament de Caldes de Montbui i Thermalia.

GENERALITAT DE CATALUNYA. (2008). Inventari del Patrimoni Cultural i Immoble de Catalunya. Caldes de Montbui (Vallès Oriental). Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació. Direcció General del Patrimoni Cultural. Servei d'Arqueologia i Paleontologia. Barcelona, maig de 2008.

MOREU-REY,E. (1962). La rodalia de Caldes de Montbui. Repertori històric de noms de lloc i de persona. Editorial Teide. Barcelona.

